

Insamling och återvinning av övergivna och uttjänta fritidsbåtar

Svenska Båtunionens miljökonferens 2025

Josephine Rubia,
Havsmiljöenheten

Havs
och Vatten
myndigheten

Havs- och vattenmyndigheten arbetar för att bevara, restaurera och hållbart nyttja sjöar, vattendrag, hav och fiskresurserna.

Fakta om HaV

Bildades 2011

Uppdrag

Genomföra en sammanhållen havs- och vattenpolitik

Generaldirektör

Anna Ledin

Antal anställda

Cirka 350

Huvudkontor

Göteborg

Kontor för fiskerikontroll

Göteborg, Simrishamn och Karlskrona

Regeringsuppdrag om insamling och återvinning av fiskeredskap och fritidsbåtar 2022-2024

Havs- och vattenmyndigheten ska gällande fritidsbåtsdelen:

1. Främja insamling och återvinning av fritidsbåtar.
2. Kartlägga problemet med övergivna fritidsbåtar.
3. Föreslå åtgärder för att fler båtar ska återvinnas.

Redovisning av regeringsuppdrag

Datum 2023-09-01

Dnr 911-2022

Regeringen
Klimat- och näringslivsdepartementet

Uppdragsbeskrivningen går att hitta i HaV:s [Regleringsbrev för 2022](#).

Redovisningen av uppdraget går att hitta på HaV:s [hemsida](#).

1. Främja insamling och återvinning av fritidsbåtar

- Skrotningskampanj för att få fler att skrota uttjänt eller övergiven fritidsbåt, både för båtägare, kommuner och ideella föreningar. Insamlingen har skett genom en subvention för att täcka kostnaderna för skrotningen genom Båtretur.
- Ca 1 632 fritidsbåtar har samlats in och återvunnits mellan 2022 och 2024. Vilket motsvarar 1 905 ton. Liksom ca 50 tvåtaktsmotorer med förgasare.
- 8 övergivna fritidsbåtsvrak har framgångsrikt bärgats i Göteborgs skärgård.

Vilka hinder finns det för en ökad insamling?

Havs
och Vatten
myndigheten

 Havsmiljöinstitutet

UTTJÄNTA FRITIDSBÅTAR, FISKEREDSKAP OCH VATTENBRUK

Rättsutredning

HAVSMILJÖINSTITUTETS RAPPORT NR 2023:4

KRISTJAN LAAS, HAVSMILJÖINSTITUTET, GÖTEBORGS UNIVERSITET

Uttjänta fritidsbåtar, ansvarsfördelning

Fördjupad rättsutredning

Kristjan Laas

Havsmiljöinstitutet

ÖVERGIVNA BÅTAR

VAD ÄR DET SOM GÄLLER?

Svensk lag reglerar hanteringen av övergivna båtar enligt rådande förhållanden.

Här visas en kortfattad översikt. Fullständig information finns

hos Båthistoriska Riksförbundet på www.bhrf.se

1. Båt i sjön – Drivande, sjunkande eller på strand

Var?	Saltsjön	Insjö
Kategori	Sjöfynd	Hittegods
Åtgärd	Anmälan till tull eller kustbevakning. Skall utannonseras. Tillfaller anmälaren efter viss tid.	Anmälan till Polis. Tillfaller anmälaren efter viss tid.
Lag	Fyndlagstiftningen 1918:163	Fyndlagstiftningen 1938:121

2. Båt på land – Ägaren okänd

Var?	Marina/Båtklubb/Övrigt
Kategori	Hittegods
Åtgärd	Anmälan till Polis. Tillfaller anmälaren efter viss tid.
Lag	Fyndlagstiftningen 1938:121

3. Båt på land – Ägaren känd

Var?	Marina/ Båtklubb	Marina/ Båtklubb
Avtal ¹	Ja	Nej
Kategori	Rätten att sälja saker som inte har hämtats.	Handräckning
Åtgärd	Försäljning ²	Ansökan om handräckning hos kronofogden. ³
Lag	Konsumenttjänstlagen 50 § till lagen (1985:982)	Handräckningslagen 13 § (UB 3:4)

Havs
och Vatten
myndigheten

1) Ja = Avtal med båtägaren finns men har upphört
Nej = Avtal med båtägaren saknas

2) Försäljning på offentlig auktion kan genomföras efter att:

- förvaringstiden har utlöp
- båtägaren har anmanats hämta sin båt inom en tid av minst tre månader, och att den tiden har förflutit.

Överskott efter täckning av klubbens/varvets fordringar ska redovisas till båtägaren.

3) § Kronofogden kan förordna om försäljning av egendom som svaranden inte tar hand om.
§ För uttryckligen pantsatta föremål kan kronofogden i beslutet ange att betalning ska utgå ur föremålet, dvs för en båt att den ska säljas och betalning tas ur köpeskillingen.
§ Klubb/varv som har retentionsrätt enligt näringsidkarlagen kan åberopa denna får att få båten såld.

2. Kartlägga problemet med övergivna fritidsbåtar

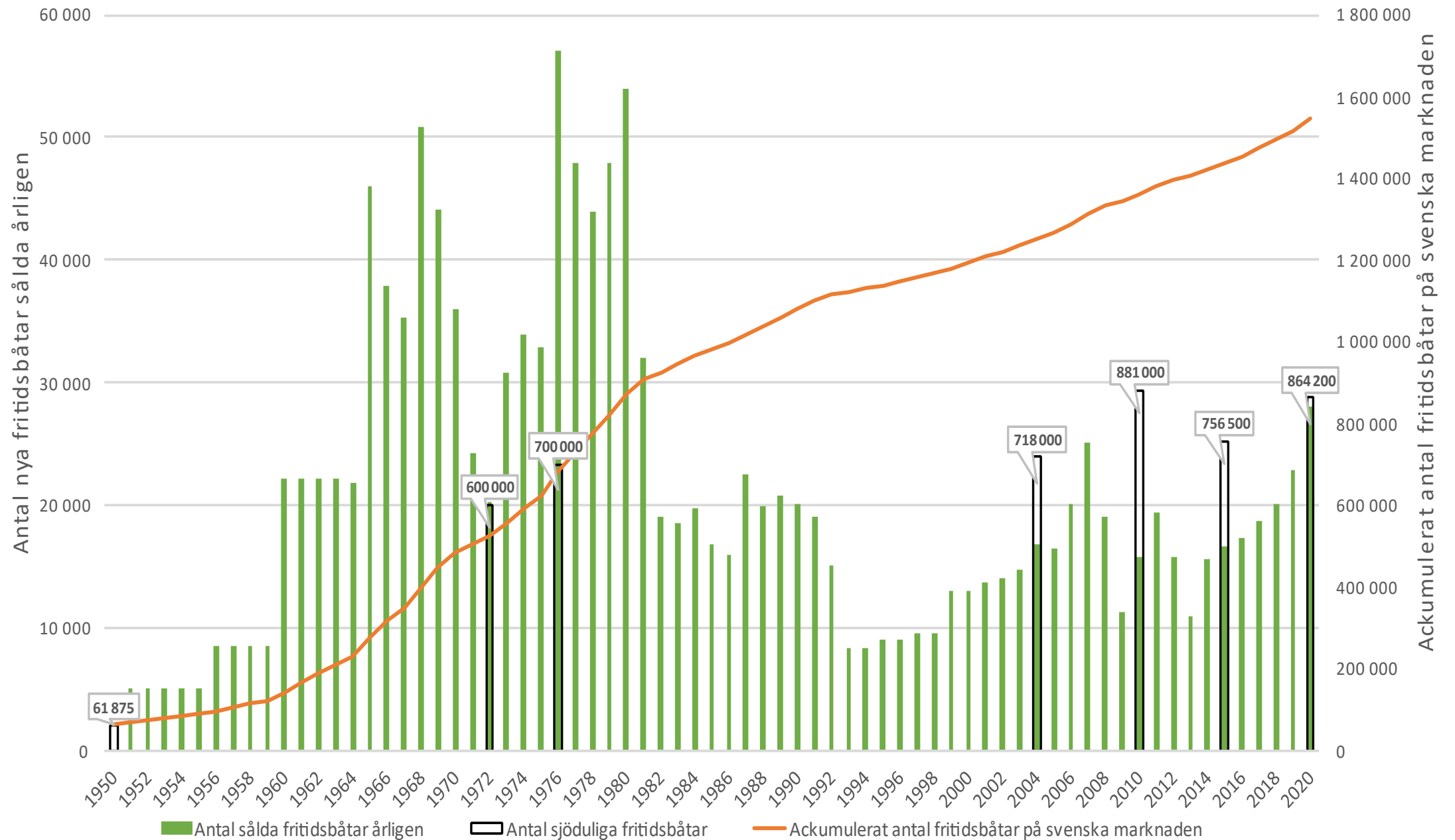
1. Enkätstudie
2. Fallstudie
3. Intervjustudie
4. Schablonberäkningar

Fritidsbåtar i en cirkulär ekonomi

– Kartläggning och åtgärdsförslag

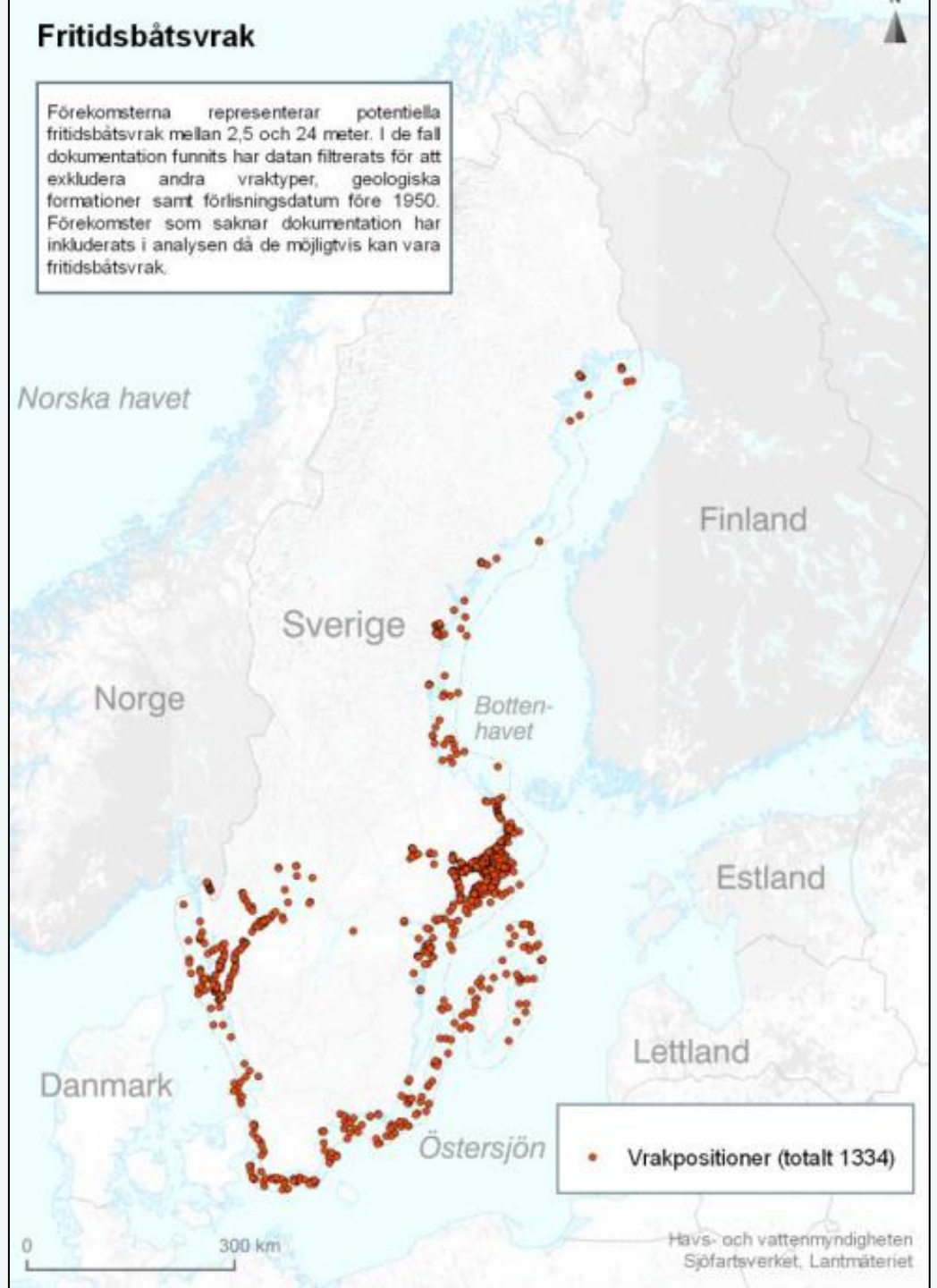

Antal nya fritidsbåtar sålda årligen, ackumulerat antal på svenska marknaden, samt antalet sjödugliga

Fritidsbåtsvrak

- » Vrak av fritidsbåtar, sjunkna eller dumpade
- » Miljöpåverkan
- » 1 350 st i sjöar och längs med kusten
 - Uppskattning av antal, trolig grov underskattning
 - Kustnära och grunda områden, ej sjömätta
- » Möjlighet och kostnadseffektivitet i att bärga och återvinna övergivna fritidsbåtar under ytan?

Dykundersökning 2023

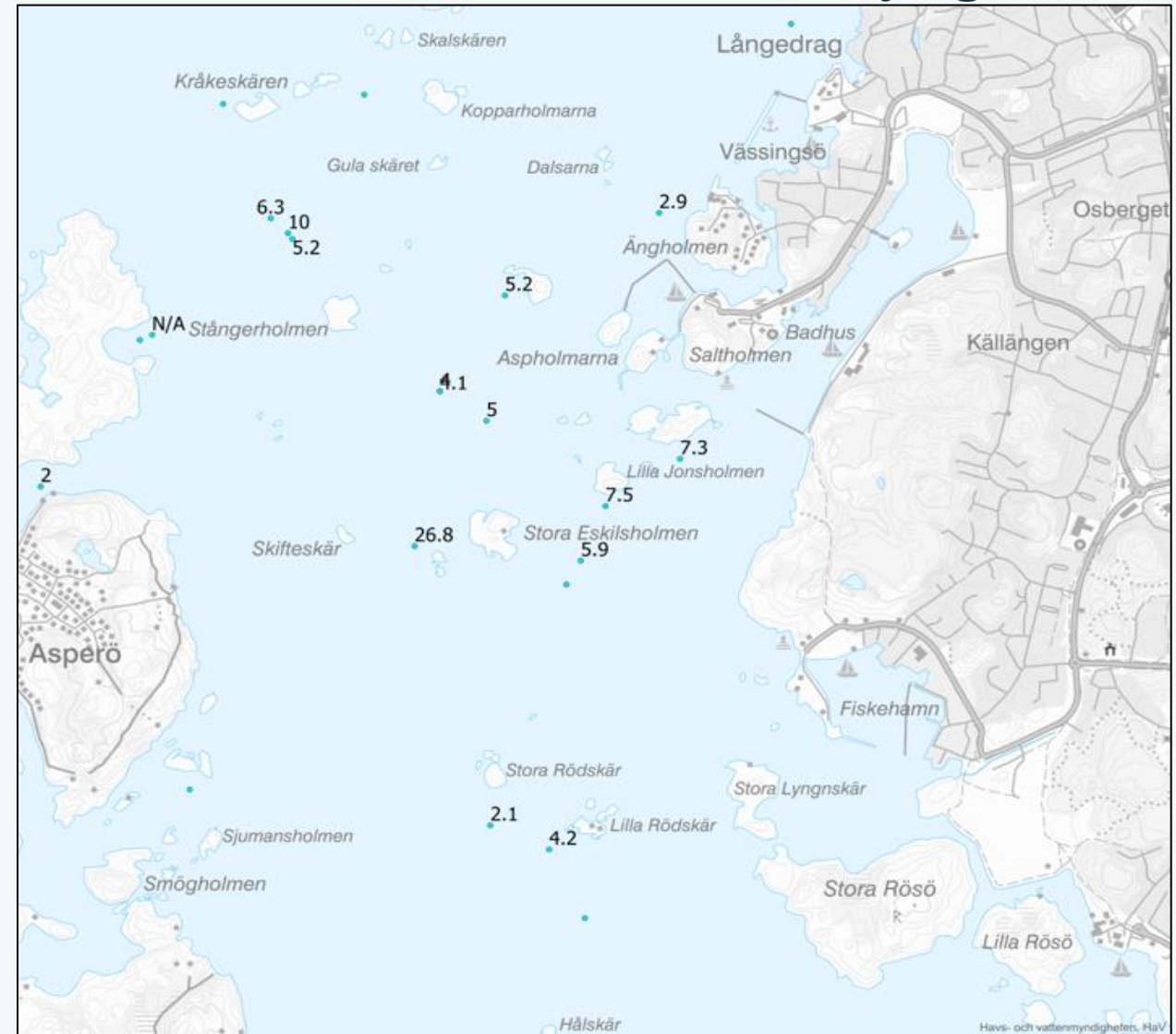
» 11 positioner utanför Saltholmen, Göteborg

- Göteborgs Universitet
- Djup 3,5 - 15m

» Undersökningen hade som syfte att:

- Hitta och verifiera om det ligger ett fritidsbåtsvrak vid positionen.
- Typ av båt och om den har motor eller annan utrustning.
 - Plast, trä
- En kortare beskrivning av objektet.

Havs
och Vatten
myndigheten

Dykundersökning 2023, resultat

- » 8 vrak kunde undersökas
 - Ekor
 - Segelbåt
 - Snipa
- » Flertalet var byggda i plast
- » Ett vrak hade stora stenar i durken
- » Ett vrak hade utombordaren kvar
- » På två lokaler var fritidsbåtarna nedbrutna till vrakdelar

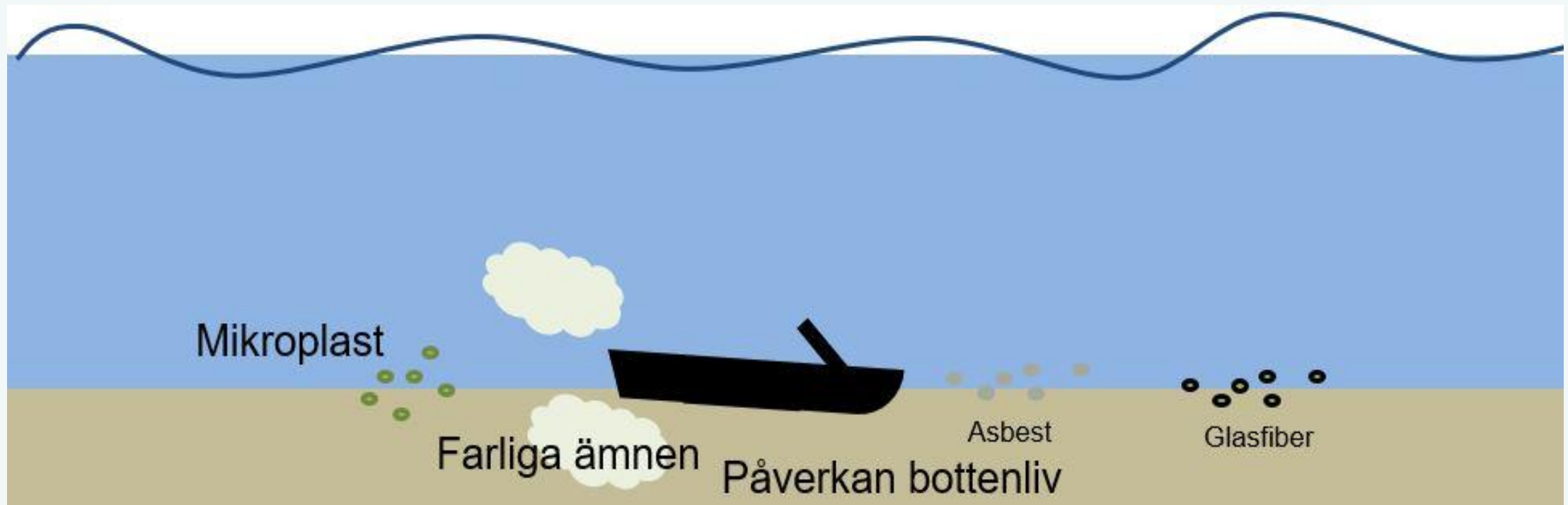
Bärgning av fritidsbåtsvrak 2024

- » 8 fritidsbåtsvrak bärgade.
 - Total skrotvikt 5,32 ton, ca 4 ton plast.
 - Plasten var spröd och gick lätt sönder
 - Börjat brytas ned till mikroplast.
- » Samtliga vrak kördes till Renova Miljö AB för återvinning.
- » Kostnadseffektivitet, potential till förbättring
 - Intakta vrak enklare
 - Kortare tid på havsbotten
 - Grunt vatten
 - Tid på botten
 - Ljus
 - Skyddad position
 - Vågor och vind

Övergivna fritidsbåtars miljöpåverkan

Havs
och Vatten
myndigheten

Kompositavfall

År	Sjödugliga fritidsbåtar	Uttjänta per år	Antal uttjänta per år	Komposit per båt (ton)	Kompositavfall per år (ton)
2020	864 200*	1–2 %	9 000–17 000	0,77	7 000–13 000

* siffror från Transportstyrelsens Båtlivsundersökning

3. Åtgärdsförslag för att fler båtar ska återvinnas

Havs
och Vatten
myndigheten

The background of the slide features a close-up, high-contrast image of water ripples, creating a textured, organic pattern. The colors are various shades of blue and teal, with highlights and shadows that emphasize the movement of the water.

Tack!

**Havs
och Vatten
myndigheten**

josephine.rubiajohansson@havochovatten.se